

tíðindablaðið sosialurin

Telefon 118 20
Argjavegur 26, 3800 Argir
Postmoga 76, 3800 Tórshavn

Útgávudagar: týsdag, hósdag og leygardag

Lýsingar skulu vera okkum í hendi í seinasta lagi kl. 10. dagin fyri útgávudagin

Útgevandi:
P/f Sosialurin
Abyrgdarblaðstjóri:
Jan Müller
Fyrirkeystjóri:
Krisjan Dahl
Bláðfólk:
Høgni Djurhuus
Randi Jacobsen
Dagney Joensen
Uppseting:
P/f Sosialurin
Prent:
P/f Pressan 1981

Bygdamenning!

ÚTVARPIÐ hevði herfyri eina sending um trivnaðin í smábygdunum í Eysturoynni við ongum arbeiðsplássum. Eina bygðaræðsformaður vísti á ta ótolandi støðuna hjá slíkum kommunum uttan arbeiðspláss og lítum inntøku-grundarlagi.

TRUPULLEIKARNIR eru tvinnandi: Fólkið á plássinum hevur ikki pening at seta í eitt arbeiðspláss og kanska hevur fólkið av somu orsök heldur ikki áráðið at fara undir eitt arbeiðspláss. Harafturat skulu hesar smáu kommunurnar lúka somu treytir sum størri kommunur, tá ein lending, bátahylur, vegastubbi ella okkurt tilfíkt skal gerast: Ein fjórðingur skal leggast á borðið!

BYGDAMENNING hevur verið loysunnarorðið í fleiri ár. Nógvar gjørt fyri at skapa bygdunum vinnuligar og trivnaðarligar fortreytir. Serliga við bætum samferðsluviðurskiptum. Nógvar bygdur eru farnar at blóma. Men fleiri bygdur — bæði á meginøkinum og á útoyggjum — hava ikki rokkið henda framburð higartil í serligan mun.

ENDAMÁL Javnaðarfloksins er javnaður. Hetta hugtak hevur eisini eyðkent politikk floksins, tá tað hevur rátt um at geva fólki á smáplássum somu møguleikar sum á stórplássunum, hóast fleiri bygdur hava verið við skerdan lut og nógvar framvegis liggja á láni.

MANGUR man kortini í dag fegnast um, at politikkur javnaðarfloksins vann frama, tá verulig gongd kom á flakavinnuna. Tá kastaði onkur speirekandi eftir flokkinum fyri at vilja leggja eitt flakavirki á hvønn tanga. Í dag munnu tey flestu vera nøgd við verandi útbýgging, hóast tað, at vit við ávísari landsplanlegging høvdu kunnað út-

oddagrein

bygt vinnuna skilabetri. Men sum heild hevur henda menning verið bygdunum og landslutunum til miklan frama.

EINA SLÍKA leið mugu vit eisini ganga, tá tað snýr seg um smábygdin. Javnaðarflokkurin skuldi í dag virka í einum framburðssinnaðum landsstýri. Nógvar og tung tøk skulu takast á tí vinnuliga og búskaparliga økinum, men fáa hesir flokkarnir ment smábygdin er Føroya land ríki.

TVEIR spurningar eiga tí at takast upp til umhugsingar. Annar er at lætta um treytirnar, tá smábygdin skulu gera okkurt alment arbeiði fyri at bota um umstøðurnar. Og hin er at skapa serligar figgingarmøguleikar, tá arbeiðspláss skulu setast á stovn. Uttan at tað er skattaspekulation hjá pengamonnum sum fremur verkið.

UNDANFARNA landsstýri pyntaði seg við heitinum »landsstýrismaður í bygdamenning«. Litið og einki hendi, hóast milliónirnar rullaðu. Fær hetta landsstýrið gjørt nakað av tí, sum undanfarna pyntaði seg við, er hetta heitið kanska, um ikki óneyðugt, so minni neyðugt, tá næsta samgonguskjalið skal skrivast.

BYGDAMENNING er eitt nógvar brúkt orð. Tað er fyri stóran part misbrúkt. Latið okkum nú fara at brúka hetta orðið til røttu tíð og rætta stað. Og latið okkum geva orðinum tað rætta innihaldið.

MEN til tess krevst politiskur vilji og ikki minst politiskt dirvi. Nú fáa vit at síggja, hvør eigur hesar eiginleikar og torir at vísa teir í verki.

jamú

Til arbeiðseftirlitið og Bacalao

Aftaná at ein 17 ára gomul genta hevur mist høgur hond í einari flakamaskinu á Bacalao, hevur ymiskt verið skrivað í bløðunum um hesa hending, alt gongur út uppá at bera í bótufloka fyri Bacalao, arbeiðseftirlitið og lóggávuvaldið.

Virkisleiðarin, Martin Jacobsen og tryggleikaumboðið Inger á Argjagarði á Bacalao hava sagt, at tað ikki er »tørvandi tryggleiki«, sum er at voldin til óhappið.

Tey siga, at arbeiðseftirlitið hevur góðkent hesa maskinuna, sjálvt um ein heilur armur kann sting-

ast niður í hana, og verða malin til fars. Tey siga eisini, at 12 slíkar maskinur verða brúktar vmsa østaðni í Føroyum.

Ein má bert spyrja, hvussu er lógir og viðtøkur, sum arbeiðseftirlitið hevur at virka eftir?

Sosialurin hevur fingið upplýst, at tað bert eina ferð áður er hent óhapp við slíkari maskinu, tá var tað ikki bert ein hond, men ein heilur armur, sum tó ikki fekk varandi skaða. Tó er onki gjørt fyri at bota um tryggleikan.

Eg vil bert vóna, at handan gentan, sum misti

hondina, fær eitt stórt endurgjald fyri tað, hon hevur mist.

N.B. Hatta var handan maskinan, men hvat við øllum teimum maskinum runt um í landinum, t.d. á skúlnum, har standa maskinur, sum børnini brúka uttan nakað sum helst skaðafyrbyggjandi.

I øllum sum viðvíkir fyrbyggjan av sjúkum og vanlukkum eru vit analfabetar.

Arbeidsfolk

Tann stóra friðarferðin

Í sambandi við Ta Stóru Friðarferðina til øll ST-lond í Europa 11.-28. mai heita Kvinnur fyri Friði á føroysku fjelmiðlarnar at fylgja við og siga fólki í Føroyum frá, hvussu Friðarvinnurnar vera mótiknar í teimum ymsku høvuðsstøðunum, og hvussu stjórnarleiðararnir svara spurningunum,

teimum verður settir.

Tað er svenska Kvinnuligain fyri Friði og Frælsi, sum stilar fyri Friðarferðini, og er hon ætlað sum framhald av Friðargongunum, sum norðurlendskar Kvinnur fyri Friði hava skipað fyri seinastu árin. Spurningarnir snúgv seg um støðu landanna til: verju, kjarnorkuvápn,

vápnautflutning, fólkarætt og kreppuloysnir. Meira um ferðina stendur at lesa í Kvinnutíðindum, sum koma út í hesum døgum.

Kvinnur fyri Friði
Tórshavn

Fedranna kirkja og biddaragongd

Við tað, at Dimma helst metir fólakirkjuna sum eina heilaga kúgv, ið má vera fri fyri atfinningar, so vil hon ikki taka tilk brov upp. Tí vóni eg, at Sosialurin vil gera so væl at geva innivist fyri hesum aftursvari til Martin Petersen, uppá tað sum hann kallar »Biddaragongd (tiggergang)«.

Nú veit eg ikki rættliga, um Martin Petersen skal takast fyri fult, tí eftir skiving hansara at døma, er hann helst farin at ganga í barndómi. Men skuldi tað hent, at hann meinir at í fullum skili og álvara, so hevði tað verið uppá sitt pláss at gjørt nakrar viðmerkingar.

Tað sær út sum, at M.P. hevur fingið ilt av, at fólk soleiðis í heilum gongur runt um í landinum og biddar pengar til ymisk endamál — enn tá sunnudag. So skrivur hann eisini, at hetta ikki eru kirkjufólk og at Meinigheitshúsið og kirkjan eru eitt og tað sama.

Tað loysir seg ikki at

fara at leita eftir nøkrum logikk í hesum pástandum, tí tað verður bert til fánýtis. Martin Petersen mátti vitað, at hann ikki skal sipa við gróti, tá hann sjálvur býr í glashúsi. Og sum dómi um glashús er Meinigheitshúsið frálíkt!

Hvat sigur M.P. til, at fólk í alt vár hevur gingið hús úr húsi og selt lutaseðlar fyri Meinigheitshúsið? Er tað ikki biddaragongd? Skótarnir og K.F.U.M. hava eisini selt lutaseðlar. Hoyrir tað ikki undir Kirkjuna — ella hvat? Og er tað kanska ikki biddaragongd?? Tað er jú skomm at biðja, Martin Petersen!

Øll vita, at tá Kirkjan & Co. skal gera okkurt, ið kostar pengar, so nýðast limirnir út at biðja. Skal ein kirkja t.d. hava eina wc-kummu ella eina nýggja trappu, so verður beinanvegin lýst við eydnuhjól. Á eydnuhjól koma ikki einans kirkju- og miðstjórnargangarar, men eisini fólk úr øðrum

trúðarbólum og harafturat tey sokallaðu »heimsins børn«, sum jú ikki altíð sketta so væl um peningin. Er eydnuhjól ikki nóg gott, ja so verður roynt við lutaseðlum ella kanska girokortum.

Akkurat tað sama hvat Kirkjan og hennara avkom fer undir at gera, so mugu tey fáa hjálp frá øðrum, uttanfyristandandi. Tann statsstuðlaða fólakirkjan! Aðrar samkomur brúka vanliga ikki henda biddaraháttin. Tær klára at svara hvørjum sitti við egnari hjálp — og Guds. Og hava eins prýðilig samkomuhús sum Kirkjan & Co. Uttan at gjalda kirkjuskatt!

Tað kann væl vera, eg havi misskilt Martin Petersen, ongantíð betur. Kanska var brævið hjá honum ætlað sum ein ábreiðsla til ta alsamt vaksandi biddaragongdina innan Fedranna Kirkju, sum ivaleyst mangur kirkjumaður hevur skomm av.

»Babstist«